

חגיגה של אושפיזין

אירוח קהילתי

רציונל

היציאה אל הסוכה, אל המבנה הזמני שקירותיו דקים ופתוחים לרוח, מאפשרת לנו לפתוח את ביתנו (הזמני) וגם את לבנו לאורחים ולעוברי אורח. החציצה בין המרחב הציבורי למרחב הפרטי נעשית דקה יותר - אנחנו מוגנים פחות אבל יכולים לפגוש יותר את החוץ.

חג סוכות מזמין אותנו לפתוח את הבית ואת הלב, לפגוש את שכנינו, את עוברי האורח, את החלשים והעניים, וליהנות מהברכה המצויה במפגש עם האחר.

המסורת הקבלית הרחיבה רעיון זה וקבעה כי בכל יום מגיע להתארח בסוכתנו אחד מאבות האומה (אברהם, יצחק, יעקב, יוסף, משה, אהרון ודוד), ומביא אתו שפע מסוים הקשור בתכונותיו.

בשנים האחרונות יש המזמינים לסוכה גם דמויות נשיות משמעותיות מההיסטוריה שיחזקו גם את היסודות הנשיים־רוחניים של התרבות היהודית.

המילה 'אושפיז' מקורה בתלמוד הבבלי ופירושה הוא דווקא 'בעל האכסניה', כלומר, מי שמחזיק פונדק דרכים לאירוח עוברי דרך. המילה הגיעה אל הארמית מפרסית או מיוונית - 'הוספיטיון' פירושו אכסניה, וממנה נוצרה גם המילה האנגלית hospital - בית חולים.

באופן דומה, בעברית החדשה אנחנו משתמשים בשורש אשפ"ז על הטיותיו השונות בהקשר של בית חולים (אשפוז). מעניין להרהר על המעברים הללו בין 'מארח' ל'אורח', ובין 'לארח' ל-'להתרפא'. אולי יש דבר מה מרפא באירוח עצמו, למארח כמו גם לאורח, מעצם המפגש ביניהם.

או כך לפחות ראוי שיהיה: שניהם נהנים מתשומת הלב, שניהם מקדישים זמן כדי להיות זה בחברת זה, וממילא ללמוד האחד מהשני, לקבל השראה ולהתרפא מכאביהם. גם האושפיזין המסורתיים, אותן דמויות רוחניות המתארחות בסוכה, באות להעניק מהשפע שלהן לבעלי הבית, אולי לרפא את רוחם.

בפעילות זו נזמין את הקהילה לארח ולהתארח, להפוך את חג הסוכות לחג של ריפוי ואיחוי בין חלקי הקהילה.

משחק תחנות בין סוכות המושב

משחק תחנות בין הסוכות - מהלך הפעילות

במרכז הפעילות המוצעת ביקור בסוכות בקהילה והיכרות עם סיפורו של המושב ועם מייסדיו. להלן נציג לפניכם רעיון אחד של משחק עבור ילדים צעירים (כיתות א'-ד') במפגש עם מבוגרי המושב, אבל אפשר ליישם רעיון דומה גם בפעילות לבני נוער או למבוגרים (כפי שנציע בקצרה בסוף).

במשחק התחנות יכירו הילדים את וותיקי המושב.

מכיוון שכחלק מהפעילות יביאו הילדים לסוכה שבה יבקרו קישוט סוכה, כדי לחזק את היסוד ההדדי שבין המארחים והמתארחים - אנחנו ממליצים לקיים את הפעילות בערב סוכות, שהוא יום חופש לילדים מבית הספר, הסוכות כבר עומדות ואפשר להוסיף להן עוד קישוט.

בחרו מבעוד מועד משפחות שיהיו מוכנות לארח קבוצת ילדים בסוכותיהן. עדיף משפחות ותיקות ממש אבל אפשר גם משפחות אחרות.
 כל קבוצת ילדים תתארח בארבע סוכות, ועל כן יש לאתר מספיק סוכות על פי מספר הילדים. מומלץ להערכתנו שכל קבוצת ילדים תמנה עד עשרה ילדים.
 תכננו את מסלול כל קבוצה ועדכנו את המארחים מראש מה מצופה מהם ובאיזו שעה הילדים צפויים לבקרם (ראו להלן).
 הכינו פאזל ובו חלקים כמספר הסוכות שבהן יבקררו כל הקבוצות (לדוגמה, אם יש 4 קבוצות, לפאזל יהיו 16 חלקים) - אפשר לבחור תמונה של המושב או תמונה שקשורה לסוכות או כל תמונה משמעותית בעיניכם, המביאה לידי ביטוי את רעיונות המפגש. חלקו מראש את חלקי הפאזל למשפחות המארחות.
 מומלץ לצרף לכל קבוצת ילדים מבוגר או מדריך נוער.
 והכי חשוב - צרו ציפייה בקהילה לקראת הפעילות. שלחו הזמנות, הודעות וקדימונים כדי ליצור התרגשות לקראת הביקורים.

כמה ימים לפני הפעילות יכינו הילדים קישוטים ביצירה משותפת. פעילות זו מתקיימת ממילא בחלק מהמושבים, ובה הם יוכלו להכין קישוטים גם לסוכתם המשפחתית וגם לפעילות.
 הכינו חומרי יצירה ורעיונות ליצירה, תוכלו לקבל השראה למשל [כאן](#)

כאמור, מומלץ לקיים את המשחק בערב החג אבל לא הכרחי.
 חלקו את הילדים לקבוצות של עד 10 ילדים. השתדלו ליצור קבוצות מעורבות של ילדים שמשפחתם ותיקה במושב ואחרים שמשפחתם חדשה.
 כל קבוצה צריכה לבקר בארבע סוכות, ועל כן עליהם להצטייד בארבעה קישוטים. בארבע כרטיסיות של השאלון וגם בתיק קטן או שקית לאיסוף של מגוון המזכרות והחפצים שיקבלו בסוכות.
 כל קבוצה תישלח לסוכה של משפחה אחרת במושב, לבחירתכם האם לכוון את הילדים או לתת להם לגלות בעצמם היכן גרה כל משפחה.
 כאשר יגיעו הילדים לסוכה המיועדת, הם יעניקו את הקישוט שהכינו ויראינו את מארחיהם כדי להכיר אותם ואת סיפורם מקרוב. ניתן להכין לילדים כרטיסים יפים עם השאלות, אפשר כמובן להתאים אותן לקהילה שלכם:
 בקשו מהילדים להציג את עצמם ואת משפחתם בנימוס.

שמות בני המשפחה ושם המשפחה: _____

מתי הגיעו למושב? _____

מהיכן? _____

מדוע הגיעו למושב? _____

מה חשבו בפעם הראשונה שראו את המושב? _____

מה אהוב עליהם במיוחד במושב? _____

מה הם מאחלים למושב לשנים הבאות? _____

מה המוטו שלהם בחיים? _____

מומלץ לסיים את הביקור בתמונה משותפת עם המארחים.
בפרידה, יתנו המארחים לילדים חלק מהפאזל ואת שם המשפחה הבאה שעליהם לבקר.

אפשרות נוספת היא לתת לילדים משימה לדרך:

1. צלמו שלושה כלבים בדרך
2. בקשו חתימות משמונה אנשים שונים במושב
3. צלמו ארבעה עצים שאתם יודעים את שמם
4. ספרו כמה בתים יש עד סוכת המארחים הבא

בסיום הפעילות תחזור כל קבוצה עם התוצרים הבאים:

1. ארבעה כרטיסי משפחה
2. ארבע תמונות קבוצתיות
3. תמונות או נתונים על המושב שגילו במשימות הדרך
4. ארבעה חלקי פאזל

לאחר התכנסות של כל הקבוצות תכין כל קבוצה על בריסטול תצוגה של המשפחות שאותן ביקרו, ותכתוב על כרטיס נוסף מהם שני הדברים הכי מעניינים שלמדו בביקורים. את התמונות שצילמו ניתן להדפיס מאוחר יותר ולצרף אל הבריסטולים המקושטים.

אפשר כמובן גם ליצור מצגת עם שלל התוצרים.
לאחר מכן ירכיבו כל הילדים יחד את חלקי הפאזל ויגלו את התמונה.
אפשר להדביק את החלקים ולהוסיף את התמונה לתצוגה, ובהמשך להזמין את הקהילה לבקר ולהתרשם וכמובן לשלוח תמונות וחוויות ברשתות החברתיות.
את הפעילות כדאי לסיים בסבב סיכום קצר - מה הדבר שהכי שימח אותי היום / שלמדתי.

כאמור - ניתן לקיים פעילות דומה עם בני נוער אך אז רצוי להתאים את השאלות ואת עומק הדיון.
גם מבוגרים יכולים לקיים מפגשי סוכות מארחות, כשבכל סוכה מתארח/ת חבר/ת מושב שמספרים על חייהם, על נדודים, בית קבע או בית נדודים, על אסיף, על אירוח ועוד.